

Ne všechna zaměstnání jsou nejlépe ohodnocena v Praze

V České republice byly v roce 2011 nejvyšší mzdy v Praze a nejnižší v Karlovarském kraji. Průměrný zaměstnanec (medián) si v Praze vydělal 26 608 Kč hrubého, což bylo o téměř 8 tis. Kč více, než činil medián hrubé měsíční mzdy v Karlovarském kraji.

Skutečnost, že se v Praze vydělává více, je dána především vyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců v tomto kraji. V roce 2011 tvořili téměř třetinu pražských zaměstnanců, zatímco v Karlovarském kraji to nebyla ani jedna desetina.

Rozdíly mezi kraji se velmi liší u konkrétních zaměstnání (viz následující článek Mezikrajské srovnání: mzdy, str. 19–22). V České republice existují zaměstnání, kde jsou rozdíly mezi kraji minimální. Mezi taková zaměstnání se řadí především manuální zaměstnání jako uklízeči a kuchaři. Například kuchaři si vydělali nejvíce v Karlovarském kraji (14 539 Kč), což bylo jen o 2 tis. Kč více než v Jihomoravském kraji, tj. v kraji, kde byly mzdy kuchařů v roce 2011 nejnižší.

K zaměstnáním, kde je velmi nízká diferenciací mezd podle krajů, se řadí i učitelé na základních školách. U nich nehraje z hlediska odměňování tak velkou roli skutečnost, ve kterém kraji jsou zaměstnání. Na druhou stranu však existují zaměstnání, kde jsou mezikrajské rozdíly vysoké. K těmto zaměstnáním se řadí především zaměstnání s vysokými požadavky na odbornou kvalifikaci. Příkladem mohou být řídicí pracovníci v průmyslové výrobě, u kterých dosáhl rozdíl mediánu mezi krajem s nejvyšší a nejnižší úrovní mzdy 29 tis. Kč. Vysoké rozdíly byly zaznamenány i u lékařů (16 tis. Kč), účetních a ekonomů (10 tis. Kč) či elektromechaniků (9 tis. Kč). U těchto profesí se vyplatí i stěhování za

Pravidla odměňování

Výsledky šetření Informačního systému o průměrném výdělku (ISPV) jsou rozlišeny podle sféry, o které vypovídají. V ISPV se zařazují do mzdové sféry ekonomické subjekty, které odměňují mzdou podle § 109, odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Ekonomické subjekty, které přísluší do platové sféry, odměňují platem podle § 109, odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

prací do jiného kraje za vyšším výdělkem.

Mzdová sféra versus platová

Některá zaměstnání jsou typická pro mzdovou sféru, v platové sféře nejsou zastoupena buď vůbec, nebo jen sporadicky. Příkladem takového zaměstnání jsou např. řídicí pracovníci v průmyslové výrobě. Na druhou stranu existují zaměstnání, která jsou zastoupena ve velké míře v platové sféře, např. učitelé na základních školách. U těchto zaměstnání není příliš smysluplné zkoumat mzdové rozdíly mezi sférami a je vhodné srovnávat výdělky těch zaměstnání, která jsou v obou sférách zastoupena rovnoměrně. Jedná se většinou o zaměstnání, která jsou nezbytná pro chod každé organizace bez ohledu na jejího zřizovatele či majitele. Pro srovnání proto vybereme např. lékaře, účetní a ekonomy, kuchaře či uklízeče.

Z tabulky vyplývá, že ne všechna zaměstnání jsou ve mzdové sféře ohodnocena lépe než ve sféře

platové. Rozdíly v neprospěch mzdové sféry jsou u vybraných zaměstnání způsobeny pravděpodobně důsledným dodržováním úrovní zaručené mzdy a systému platových tarifů v platové sféře. To je patrné především u kuchařů, kteří si v platové sféře vydělají o téměř 3 tis. Kč více ve srovnání s kuchaři ve mzdové sféře.

Dalším zaměstnáním, které se vymyká běžné představě o úrovni mezd, jsou lékaři. Lékaři v platové sféře si v roce 2011 vydělali měsíčně o 8 tis. Kč více než ve mzdové. Mzdy lékařů se liší především podle typu zařízení, kde pracují. V současné době jsou nejlépe ohodnoceni lékaři ve fakultních nemocnicích, které jsou považovány za špičková pracoviště. Fakultní nemocnice jsou v Informačním systému o průměrném výdělku zařazeny do platové sféry, a proto by nás neměla vyšší úroveň odměňování lékařů v platové sféře příliš překvapit.

Co ukazuje medián?

Medián je hodnota, která dělí uspořádanou řadu čísel na dvě stejné početné poloviny, a v případě mezd tak ukazuje mzdu prostředního zaměstnance. Ve srovnání s průměrem je výhodou mediánu skutečnost, že není ovlivněn extrémními výdělky.

Medián hrubé měsíční mzdy vybraných zaměstnání podle sfér v roce 2011

Zaměstnání	Medián mzdy [Kč]	
	mzdová sféra	platová sféra
Lékaři	46 050	54 222
Účetní, ekonomové a personalisté	24 375	23 624
Kuchaři	11 313	14 051
Uklízeči	11 347	11 917

Zdroj: ISPV

Kateřina Duspivová
TREXIMA, spol. s r. o.